

OBEC VEĽKÁ TRŇA

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VEĽKÁ TRŇA

AKTUALIZÁCIA NA ROKY 2020-2024

Január 2020

I. ÚVOD

Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja ustanovuje ciele a podmienky podpory regionálneho rozvoja, upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy, vyšších územných celkov, obcí a ďalších subjektov územnej spolupráce a podmienky na koordináciu a realizáciu regionálneho rozvoja .

Hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja je

- a) odstraňovať alebo zmiernovať nežiadúce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov,
- b) zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja,
- c) zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja

- a) analyzuje a hodnotí úroveň rozvoja svojho územia a jeho častí, zabezpečuje jeho trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj,
- b) zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu rozvoja obce, pravidelne ho monitoruje
- c) spolupracuje s VÚC na príprave a realizácii programu rozvoja VÚC
- d) podieľa sa na plnení úloh, ktoré súvisia so zameraním podpory regionálneho rozvoja podľa §3 zákona, v spolupráci s ministerstvom investícií a ostatnými sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí sa nachádzajú na území obce,
- e) vytvára podmienky na vznik a rozvoj územnej spolupráce a partnerstiev,
- f) spolupracuje s ďalšími obcami, regiónmi a územnými celkami alebo s orgánmi iných štátov, ktoré plnia funkcie územnej samosprávy,
- g) podporuje rozvoj podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj obce.

II. ANALYTICKÁ ČASŤ

A. Stručná charakteristika vývoja a súčasného stavu v obci

V južnej časti Východoslovenskej nížiny, na juhozápadnom úpätí Zemplínskych vrchov, leží obklopená vinicami a pahorkatinou obec Veľká Trňa.

Územie Veľkej Trne bolo osídlené už v paolite /staršej dobe kamennej/. Archeologický výskum potvrdil existenciu neolitického sídliska bukovoohorskej kultúry a rozsiahly nález obsidiánov a náradia z nich. Prvý písomný prameň z roku 1220 spomína obec s názvom Tolna ako majetok zemepánov.

Katastrálna výmera obce je 1.411 ha. Poľnohospodárska pôda zaberá 546 ha a 114,11 ha tokajských vinohradníckych honov, ktoré sú vhodné na pestovanie tokajských odrôd viniča hroznorodého. Nepochodárska pôda 865 ha, z toho lesná pôda predstavuje 791 ha.

Nadmorská výška Veľkej Trne je 174 m n.m.. Najvyšší vrch Rozhľadňa dosahuje nadmorskú výšku 469,6 m.

B. Historický vývoj obce

Najstaršiu informáciu o existencii obce Dolná a Horná Turuň uvádza monografia Zemplén vármegye. K letopočtu 1067, ktorý uvádza, nie je však uvedený prameň, z ktorého bol získaný.

Archívny dokument o sídlisku Tolna je vo varadínskom registri z roku 1220. Podňa neho majetok v Tolne (Trni) patrilo Absolonovi z rodu Ratha, ktorého časť získali jobioni z kráľovského hradu Zemplín. Proti tomu uvedený vyššie vlastník protestoval a jobagióni mu zabratý majetok vrátili. Z uvedeného je možné usudzovať, že obec vznikla ešte pred spomínaným rokom.

Aj ďalšia listina z roku 1254 potvrdzuje existenciu obce tým, že potvrdzuje kúpu pozemkov vo Veľkej Trni zemepánom Balaseym, od syna Šimona. Písomný prameň z roku 1321 uvádza, že obec bola spolu s ostatnými nehnuteľnosťami vymenená následníkmi Mičbánovcov za hrad Purustyán.

V roku 1330 daroval gróf Ján /Joannes/ polovicu Veľkej Trne mníšskemu rádu Sv. Kláry zo Sárospataku. Pravdepodobne o niekoľko desaťročí neskôr, v II. polovici 14. stor. sa obec Trňa rozdelila na Malú a Veľkú /predtým sa užíval názov Dolná a Horná Trňa/. Svedčí o tom aj listina z roku 1380 podľa ktorej Mikuláš Perényi obsadil nehnuteľný majetok oboch obcí.

Do vývoja obce výrazne zasiahol vpád Turkov a krymských Tatárov /1566/, Turci síce víno nekonzumovali, ale skoro pochopili že je to veľmi výhodný obchodný artikel. Preto rozvoj vinohradníctva podporovali a nútili miestne obyvateľstvo zakladať vinice a rozširovať pivnice.

Do vývoja Veľkej Trne vážne zasiahli protihabsburské povstania. Trňa, ktorá bola majetkom Rákocziovcov, sa počas povstania Františka II. Rákocziho dostala do nemilosti habsburskej šľachty a cisárskych žoldierov. Rovnako, ako väčšina zemplínskych obcí, bola aj Veľká Trňa vyrabovaná a vyludnená. Záznam z roku 1715 potvrdzuje, že vo Veľkej Trni bolo 50 opustených a iba 12 obývaných domácností. Bol to následok morovej epidémie, ktorá v prvom desaťročí 18. stor. postihla zemplínske obce. V uvedenom zázname sa vo Veľkej Trni spomínajú vinohrady.

Na vývoj vyľudnených zemplínskych obcí v 18. stor. významne vplývala ruthénska a slovenská kolonizácia. Počas nej boli doosídlené vyľudnené obce stredného Zemplína. V polovici 18. stor. sa časť obyvateľstva sťahovala na Dolnú zem, kde obsadzovala po odchode Turkov opustenú pôdu patriacu kráľovskej uhorskej komore. Do vyľudnených obcí Zemplína, medzi ktoré patrila aj Veľká Trňa, sa začali sťahovať Slováci a Ruthéni z menej úrodných oblastí severovýchodného Uhorska. Boli prevažne gréckokatolíckeho vierovyznania. Vďaka tomuto doosídleniu sa podstatne zvýšil aj počet obyvateľstva Veľkej Trne, ktorá mala v roku 1787 110 domov a 662 obyvateľov.

V 18. stor. vyvierali vo Veľkej Trni liečivé minerálne pramene, pri ktorých vznikli kúpele na liečbu reumatických chorôb. Tieto však neskôr z bližšie nezistených príčin zanikli. V chotári obce sa nachádzajú aj ložiská antracitu a lignitu.

Z demografického vývoja obce vyplýva, že počet obyvateľov v 19. stor. kolísal. Štatistika uvádza v roku 1869 760 obyvateľov, ale v roku 1880 už iba 594. V roku 1900 žilo vo Veľkej Trni v 156 domoch 751 obyvateľov, ktorí sa zaoberali prevažne poľnohospodárstvom a vinohradníctvom.

V roku 1944 bol vytvorený miestny národný výbor, ktorý mal charakter revolučného ľudového orgánu, jeho prvým predsedom bol Ján Turínský. Obec mala v tom čase 865 obyvateľov.

V roku 1945 bol skonfiškovaný majetok grófa Szechenyiho a pozemky boli rozdelené medzi občanov. Väčšina ich pracovala v poľnohospodárstve a vinohradníctve.

V roku 1945, kedy sa predsedom MNV stal Jozef Bogda, bola v obci založená miestna organizácia zväzu žien, ktorej predsedníčkou bola Božena Szekelyová.

Významným dňom pre obec bol 20. júl 1947, kedy bola zriadená prvá autobusová linka Trebišov – Zemplínske Jastrabie – Cejkov – Čerhov – Trňa. V tomto roku, ako celú republiku, aj našu obec postihlo veľké sucho. Tunajší roľníci sa zbavovali hovädzieho dobytku, najmä záprahových volov.

Naša obec, vtedy Veľká Toroňa, patrila do roku 1948 do Obvodného národného výboru v Čerhove. V roku 1948 sa predsedom MNV stal opäť Ján Turínský a obec dostala pomenovanie Veľká Trňa.

V roku 1990 zanikli miestne národné výbory a vznikli obecné úrady. Prvého júla 1990 sa obec Trňa rozdelila na dve samostatné obce Veľká Trňa a Malá Trňa.

Postupne sa v obci realizovali rôzne investičné akcie – budovanie vodovodu a vodovodných prípojok, budovanie kanalizácie, plynofikácia obce, rekonštrukcie verejného osvetlenia, obecného rozhlasu a iné.

C. Urbanistický charakter obce

Zemplínske vrchy sú určené prírodnými podmienkami polohy obce. Hlavnú urbanistickú os tvorí štátna cesta smerom na Čerhov, ktorá sa napája na cestu I. triedy smerom na Trebišov a opačným smerom na Slovenské Nové Mesto a Čiernu nad Tisou. Sídlo sa urbanisticky tvorilo na juhozápadnom úpätí Zemplínskych vrchov, ktoré sú po geologickej stránke sopečného pôvodu.

Vysoký počet slnečných dní v lokalite Veľkej Trni predurčilo oblasť na pestovanie viniča hrozno-rodého. Obec Veľká Trňa tvorí lokalitu slovenskej časti tokajskej vinohradníckej oblasti, ktorá je známa vynikajúcimi tokajskými vínami a rozsiahlymi vinnými pivnicami.

Zástavba obce je typická vidiecka, ulicového zoskupenia rodinných domov. Centrum obce tvorí kultúrny dom s budovou obecného úradu. Cez obec prechádza zo Zemplínskych vrchov v smere na západ potok. V obci sú dobre prírodné podmienky na chalupársku lokalitu.

V obci sa nachádza spolu 219 domov, z ktorých je 136 trvale obývaných.

Medzi architektonické dominanty obce patria kostoly. Klasicistický kostol bol postavený v prvej tretine 19. stor. pravdepodobne roku /1828, rozšírený roku 1899 pristavaním veže a predĺžením lode na západ. V roku 1950 bol opravený a doplnený sakristiou. Predstavaná štvorpodlažná veža je členená kordonovými rímsami a lizenovým rámom. Baroková cibulovitá strecha dotvára architektúru kostola. Hlavný oltár a 4 bočné oltáriky pochádzajú z čias výstavby kostola.

Kostol reformovanej kresťanskej cirkvi bol pôvodne románsky z polovice 13. stor. V 16.- 17. stor. bol rozšírený, opravený /1834/ a v prvej tretine 20. stor. ďalej obnovovaný. Jednolod'ová stavba kostola zachováva zvyšky časti obvodového muriva a na južnej strane je dnes už neviditeľný, zamurovaný románsky portál. V tympanone sú zachované románske nástenné maľby /Madona s orodujúcimi anjelmi/ z čias okolo roku 1254. Zachovala sa aj pôvodná románska zemepánska empóra. Pri obnove r. 1834 dostala stavba klasicistickú fasádu s lizenovým členením.

D. Vývoj počtu domov a obyvateľstva

Od roku 1940 v obci Veľká Trňa bol zaznamenaný postupný pokles počtu obyvateľov a domov.

Údaje: V súčasnosti má obec 437 obyvateľov. Pri sčítaní ľudu v roku 1991 žilo v obci 575 obyvateľov. 96% občanov je slovenskej národnosti, 3 % maďarskej a 0,3 % českej. Po sčítaní ľudu v roku 2011 žilo v obci 443 obyvateľov, z toho 211 mužov a 232 žien. 98% občanov je slovenskej národnosti, 1 % maďarskej a 0,3 % českej. Tunajší obyvatelia sa popri hlavnom zamestnaní venujú vinohradníctvu, dorába sa tu tokajské víno. Obec má kultúrnu historickú pamiatku, a to reformovaný kostol z 13. storočia, ďalej novopostavený rímskokatolícky kostol a gréckokatolícky kostol. V obci Čerhov je základná škola pre 1.-9. ročník, ktorú navštevujú žiaci z Veľkej Trne. Materská škola so sídlom v Malej Trni slúži pre obidve obce. Zdravotnícku starostlivosť zabezpečuje súkromná ambulancia v Michaľanoch, vo Veľatoch a Nemocnica s poliklinikou v Trebišove.

Kultúrny dom slúži rozvoju v obci a tiež na usporiadanie svadobných hostín a rôznych iných podujatí. Obchodná sieť v obci pozostáva z jednej predajne potravín a rozličného tovaru a súkromného pohostinstva. Obec sa postupne modernizuje. Obyvatelia bývajú v rodinných domoch, z ktorých väčšina má sociálne zariadenie a ústredné kúrenie, pripojenie na internet.

E. Objekty pre občiansku a verejno-prospešnú činnosť

V obci sa nachádzajú tieto objekty občianskeho vybavenia a objekty pre verejnoprospešnú činnosť:

- obecný úrad
- kultúrny dom
- prírodný amfiteáter v areáli historických pivníc
- altánok v areáli historických pivníc
- detské ihriská
- predajňa zmiešaného tovaru – Coop Jednota
- pošta
- dom smútku

F. Hlavné výrobné zameranie v sídle

Hlavná výrobná činnosť v obci je zameraná do tradičnej poľnohospodárskej výroby. Rastlinná výroba sa orientuje predovšetkým na ovocinárstvo, viničné hospodárstvo a pestovanie zeleniny.

V obci je registrovaných niekoľko súkromných podnikateľov a tiež 5 samostatne hospodáriacich roľníkov. Počet nezamestnaných sa pohybuje v priemere 35 občanov.

Väčšina obyvateľov dochádza za prácou do okresného mesta Trebišov ale aj do krajského mesta Košice.

G. Rozbor infraštruktúry

Väčšina miestnych komunikácií je v zlom stave, obec postupne a priebežne realizuje vysprávky alebo plošné opravy ciest. V roku 2019 rekonštruovala obec z vlastných prostriedkov plošne miestnu komunikáciu na ulici Širokej. Výrazný zásah si vyžadujú miestne komunikácie na ulici Obchodná, Lesná, Konečná, Nižná a Konopná.

Elektrická sieť a verejné osvetlenie bolo rekonštruované v rokoch 2004-2005 Obec má vybudovaný miestny rozhlas, verejný vodovod, ktorý kapacitne zodpovedá pre potreby obyvateľov obce. Kanalizácia je v súčasnej dobe vybudovaná na 98 %.

Tuhý komunálny odpad je zneškodňovaný prostredníctvom separovaného zberu vďaka externej spoločnosti. V obci prebieha aj separovaný zber plastov, skla, elektroodpadu, stavebného odpadu a veľkoobjemného odpadu. Biologicky rozložiteľný odpad sa zbiera na

obecné kompostovisko a biologicky rozložiteľný odpad z domácností si separujú domácnosti samostatne vo vlastných kompostéroch.

H. SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • bohatá história vinohradníctva a vinárstva • stabilný zamestnávateľ v obci • vzdelanostný potenciál mladých ľudí • záujem obyvateľov o rozvoj oblasti / obce • prisťahovanie sa mladých rodín • separovaný zber odpadov v obci • vybudovaná technická infraštruktúra (voda, kanál, plyn) • dobré pokrytie internetom /optický internet/ aj sieťami mobilných operátorov • areál historických tufových pivníc • spolupráca s OZ Tokajské pivnice • potenciál rozvoja cestovného ruchu • ponuka ubytovacích služieb • dobré podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva / vinohradníctva • územie vhodné pre rozvoj včelárstva • nevyužívané obecné budovy vhodné aj na podnikanie 	<ul style="list-style-type: none"> • nevysporiadané pozemky / neznámi vlastníci • málo samozamestnávateľov (SZČO) • starnutie obyvateľstva • nezáujem obyvateľov o veci verejné • menšie čierne skládky odpadov v extraviláne • chýbajú smetné koše v obci / na pivniciach – aj na separovaný zber • vysokorychlostný internet • verejný bod pripojenia k internetu • chýba tečúca pitná voda a hygienické zázemie • súdny spor o cesty v areáli pivníc • chýba online kamera • chýbajú reštauračné a kaviarenské služby • slabé využitie potenciálu pre agroturizmus • nezáujem mladých o poľnohospodárstvo /pôdu/prácu vo vinohrade • neregulované potoky a jarky v extraviláne • obecné budovy v zlom technickom stave – potrebné veľké investície
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • využitie potenciálu histórie a tradícií pre rozvoj cestovného ruchu a celoročnú atraktivitu územia • dobrá dostupnosť a ponuka vzdelávacích inštitúcií v širšom regióne • posilňovanie komunitného prístupu v sociálnych službách a zdravotnej starostlivosti • možnosť cezhraničnej spolupráce • ekologická stabilita územia 	<ul style="list-style-type: none"> • nepripravenosť na získavanie finančných prostriedkov z fondov EÚ • nadmerné zasahovanie štátu do komunálnej sféry • nízka vymožitelnosť práva • pokračujúci trend v upadaní ekonomiky obcí a vidieka • prehlbovanie sociálnych rozdielov • klimatická kríza • neudržiavanie trávnatých porastov a rozširovanie invazívnych a nepôvodných druhov

III. STRATEGICKÁ ČASŤ

A. Strategická vízia a strategický cieľ obce

Strategická časť	Vízia obce do roku 2024 <i>Obec Veľká Trňa je príjemným a bezpečným miestom pre život a podnikanie, kde ľudia spolunažívajú v dobrom a pomáhajú si navzájom. Obyvatelia aj návštevníci sa zapájajú do diania v obci aj regióne, starajú sa o krajinu a životné prostredie. Občania sú hrdí na svoju obec aj vinohradnícky región, poznajú históriu, tradície aj hodnoty. Obec je upravená a čistá. Je tu dostatok práce, rôzne príležitosti na rekreačný šport, oddych a osobný a duševný rozvoj. Extravilán je upravený, vinohrady obhospodarované, cyklotrasy a turistické chodníky udržiavané a dobre značené. Návštevníci sa sem radi vracajú.</i>			
	Strategický cieľ Do roku 2024 zvýšiť spokojnosť obyvateľov a návštevníkov obce Veľká Trňa s kvalitou ich života vďaka vytvoreniu podmienok a využitiu silných stránok obce a regiónu.			
	Špecifický cieľ 1 Zlepšiť základnú vybavenosť a služby v obci	Špecifický cieľ 2 Zlepšiť podmienky pre podnikanie, samozamestnanie a rozvoj cestovného ruchu	Špecifický cieľ 3 Podpora rozvoja občianskej spoločnosti, rozvoj ľudských zdrojov a starostlivosť o obyvateľov	Špecifický cieľ 4 Podpora ochrany životného prostredia a udržateľné využívanie zdrojov
Programová časť	Opatrenia / aktivity: <ul style="list-style-type: none"> • rekonštrukcia miestnych komunikácií • výstavba nových chodníkov (ul. Hlavná, ul. Lesná) • vybudovanie parkoviska pri cintoríne, chodníčky na cintorínoch • vybudovanie parkoviska na ul. Hlavnej a cesty na pivnice • revitalizácia verejných priestranstiev • úprava obecných studní • rekonštrukcia kultúrneho domu a obecného úradu • rekonštrukcia domu smútku • autobusová zastávka 	Opatrenia / aktivity: <ul style="list-style-type: none"> • promenáda / cyklochodník – prepojenie Veľkej a Malej Trne • rekonštrukcia nevyužívaných obecných budov a ich transformácia pre podnikanie • areál historických pivníc – prípojky elektriny, osvetlenie, hygienické zázemie • informačný systém a systém smerového značenia v obci • rozhľadňa (vyhliadková veža) na Rozhľadni 	Opatrenia / aktivity: <ul style="list-style-type: none"> • vybudovanie multifunkčného ihriska / športoviska • Monografia obce Veľká Trňa 1220-2020 • podpora opatrovania osamelých seniorov • zabezpečovanie potrieb pre seniorov • podpora oživenia miestnych zvykov a tradícií 	Opatrenia / aktivity: <ul style="list-style-type: none"> • odvodňovacie rigoly • úprava miestnych jarkov a potokov • vodozádržné opatrenia • revitalizácia verejnej zelene • výsadba stromových alejí • separovaný zber odpadov v obci • osadenie smetných košov (aj na triedený odpad) v obci

Ciele a opatrenia navrhnuté v tomto Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja reflektujú záujmy obyvateľov. V roku 2019 bol realizovaný Dotazníkový prieskum k vypracovaniu PHSR obce Veľká Trňa.

Dotazník bol distribuovaný do domácností a rovnako bol prístupný online na webovej stránke obce a sociálnych sieťach.

Celkovo sa do prieskumu zapojilo do 200 respondentov. Z položených otázok a vyhodnotených odpovedí vzišli najpálčivejšie problémy, ktoré obyvatelia považujú za nevyhnutne nutné riešiť v čo najkratšom čase. Rovnako sme vyhodnotením zistili, čo pre obyvateľov / respondentov nie je až také ťaživé a riešenie sa môže odložiť na neskôr.

B. Programová, realizačná a finančná časť

Špecifický cieľ 1: Zlepšiť základnú vybavenosť a služby v obci

Opatrenie 1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií

- príprava projektovej dokumentácie
- výberové konanie na dodávateľa / dodávateľov prác
- realizácia výpravok
- realizácia pokládky nového asfaltového koberca
- rozšírenie miestnej komunikácie na ulici Lesná – ku katolíckemu cintorínu
- ulice Konopná, Nižná, Lesná, Obchodná, Konečná
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 300 000 €

Opatrenie 1.2 Výstavba nových chodníkov

- príprava projektovej dokumentácie
- výberové konanie na dodávateľa / dodávateľov prác
- chodník na ulici Hlavnej (medzi poštou a OcÚ)
- chodník na ulici Lesnej (ku kostolu reformovanej cirkvi)
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 100 000 €

Opatrenie 1.3 Vybudovanie parkoviska na ul. Hlavnej

- príprava projektovej dokumentácie
- výberové konanie na dodávateľa / dodávateľov prác
- vybudovanie parkoviska
- vybudovanie novej komunikácie spájajúcej ul. Hlavnú a areál historických pivníc
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 100 000 €

Opatrenie 1.4 Revitalizácia verejných priestranstiev

- príprava projektovej dokumentácie
- výber dodávateľa
- riešené verejné priestranstvá: okolie budovy pošty, okolie domu smútku, okolie predajne potravín, križovatka ulíc Obchodná a Pivničná I., verejné priestranstvo na uličke spájajúcej ul. Obchodnú a Širokú, verejné priestranstvo vedúce ku kostolu reformovanej cirkvi
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / grantov / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 20 000 €

Opatrenie 1.5 Úprava obecných studní

- príprava štúdie / architektonického návrhu
- obecné studne – ulica Hlavná, ulica Konečná
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / grantov / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 10 000 €

Opatrenie 1.6 Rekonštrukcia kultúrneho domu a obecného úradu

- príprava projektovej dokumentácie
- výber dodávateľa
- zateplenie budovy, oprava strechy (zmena dispozičného riešenia a výmena krovu a strešnej krytiny), zmena systému vykurovania objektu – zvýšenie energetickej účinnosti verejných budov
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 200 000 €

Opatrenie 1.7 Rekonštrukcia domu smútku

- príprava projektovej dokumentácie
- výber dodávateľa
- výmena strešnej krytiny, oprava fasády, výmena dverí
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 60 000 €

Opatrenie 1.8 Autobusová zastávka

- príprava projektovej dokumentácie
- výber dodávateľa
- likvidácia pôvodnej plechovej zastávky, výstavba novej zastávky z betónových tvárnic, úprava priestranstva v okolí zastávky
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 10 000 €

Špecifický cieľ 2: Zlepšiť podmienky pre podnikanie, samozamestnanie a rozvoj cestovného ruchu

Opatrenie 2.1 Promenáda / cyklochodník – prepojenie Veľkej a Malej Trne

- príprava projektovej dokumentácie
- výber dodávateľa
- výstavba promenády popri hlavnej ceste vedúcej z Veľkej Trne do Malej Trne , osvetlenie promenády, osadenie lavičiek a informačných tabúl
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 150 000 €

Opatrenie 2.2 Rekonštrukcia nevyužívaných obecných budov a ich transformácia pre podnikanie

- projektové návrhy
- oslovenie potenciálnych podnikateľov a nájomcov
- príprava projektovej dokumentácie
- stavebné a rekonštrukčné práce
- multifunkčná budova v centre obce – budova, kde sídli pošta
- budova bývalej základnej školy a jej okolie
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / spolufinancovanie z vlastných zdrojov

- odhadovaný rozpočet: 350 000 €

Opatrenie 2.3 Areál historických pivníc

- hygienické zázemie – verejné toalety, tečúca pitná studená a teplá voda
- sedenia, lavičky, drobná parková architektúra, smetné koše, osvetlenie areálu
- zastrešenie amfiteátra
- lavičky pri amfiteátri
- vybudovanie multifunkčného námestíčka v blízkosti altánku a amfiteátra s pripojením na elektrinu
- vybudovanie nových altánkov (2-3ks)
- bicyklové státie
- bicyklový servis – servisný stojan, nabíjačka na e-bicykle
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / grantov / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 150 000 €

Opatrenie 2.4 Informačný systém a systém smerového značenia v obci

- smerové tabule
- značenie ulíc
- informačný systém obce
- úradná tabuľa / elektronická úradná tabuľa
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / grantov / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 25 000 €

Opatrenie 2.5 Rozhľadňa / vyhliadková veža na Rozhľadni

- Rozhľadňa – najvyšší vrch Zemplínskych vrchov – výstavba vyhliadkovej veže a prístupovej cesty
- spolupráca s okolitými obcami a združeniami
- príprava projektovej dokumentácie
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / spolufinancovanie z vlastných zdrojov a zdrojov partnerov projektu
- odhadovaný rozpočet: 300 000 €

Špecifický cieľ 3: Podpora rozvoja občianskej spoločnosti, rozvoj ľudských zdrojov a starostlivosť o obyvateľov

Opatrenie 3.1 Vybudovanie multifunkčného ihriska / športoviska

- výber priestoru, kam sa ihrisko umiestni
- výber dodávateľa
- výstavba športoviska
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / grantov / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 100 000 €

Opatrenie 3.2 Monografia obce Veľká Trňa 1220-2020

- vydanie knižného diela pri príležitosti 800-tého výročia 1. písomnej zmienky o obci
- príprava podkladov a fotodokumentácie
- financovanie z vlastných zdrojov / grantov / sponzorských príspevkov

- odhadovaný rozpočet: 10 000 €

Opatrenie 3.3 Podpora opatrovania osamelých seniorov a zabezpečovanie ich potrieb

- zamestnanie pomocnej sily na OcÚ (cez UPSVAR)
- pomoc z obecného úradu
- hromadné objednávky liekov
- individuálna pomoc jednotlivým seniorom podľa ich potrieb
- zabezpečenie externej opatrovateľskej služby
- financovanie z vlastných zdrojov / grantov / sponzorských príspevkov
- odhadovaný rozpočet: 5 000 €

Opatrenie 3.4 Podpora oživenia miestnych zvykov a tradícií

- organizovanie obecných folklórnych podujatí
- podpora miestneho folklórneho súboru
- financovanie z vlastných zdrojov / grantov / sponzorských príspevkov
- odhadovaný rozpočet: 7 000 €

Špecifický cieľ 4: Podpora ochrany životného prostredia a udržateľné využívanie zdrojov

Opatrenie 4.1 Odvodňovacie rigoly

- v extraviláne je potrebné regulovať pohyb vody stekajúcej z lesov, lúk a polí, nakoľko táto voda steká postupne do obce, kde následne ničí miestne komunikácie a spôsobuje škody
- príprava projektovej dokumentácie
- výkopové a iné práce
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / grantov / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 150 000 €

Opatrenie 4.2 Úprava miestnych jarkov a potokov

- vydláždenie miestnych jarkov, prehĺbenie častí jarkov, vyčistenie jarkov a ich okolia
- stavebné a výkopové práce, zelené práce
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / grantov / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 30 000 €

Opatrenie 4.3 Vodozádržné opatrenia

- príprava projektovej dokumentácie
- výber zhotoviteľa
- zadržanie dažďovej vody v extraviláne aj intraviláne obce
- budovanie hrádzí, jazierok, dažďových záhrad – významný vplyv na hospodárenie s dažďovou vodou a vplyv na zlepšenie klímy
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / grantov / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 100 000 €

Opatrenie 4.4 Revitalizácia verejnej zelene

- výsadba zelene (stromy, kríky, kvety, trvalky, cibul'oviny) na verejných priestranstvách – priamo do zeme alebo do kvetináčov
- úprava verejných priestranstiev a pravidelná starostlivosť o zrevitalizované verejné priestranstvá
- financovanie z grantov / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 7 000 €

Opatrenie 4.5 Výsadba stromových alejí

- výsadba stromových alejí z tradičných druhov drevín na vstupných cestách do obce – od Čerhova a od Malej Třne
- príprava podkladov
- výsadba
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / grantov / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 70 000 €

Opatrenie 4.6 Separovaný zber odpadov v obci

- skvalitnenie separovaného zberu odpadov
- zlepšenie separácie
- vzdelávanie obyvateľstva v tejto oblasti
- postupný prechod na množstvový zber pre jednotlivé domácnosti
- zabezpečenie triediacich košov prístupných pre verejnosť v obci – predovšetkým v centre obce a v areáli historických pivníc
- financovanie z fondov EÚ / štátneho rozpočtu / grantov / spolufinancovanie z vlastných zdrojov
- odhadovaný rozpočet: 20 000 €

IV. ZÁVER

Navrhovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je otvorený a je možné sa k nemu vrátiť a doplniť o nové a aktuálne body a úlohy potrebné pre rozvoj obce.

Časový harmonogram je indikatívny a realizácia jednotlivých opatrení priamo a plne závisí od finančných možností obce a predovšetkým od vypísania jednotlivých výziev a úspešnosti obce pri žiadaní nenávratných finančných príspevkov a grantov.

Aktualizácia PHSR bola schválená na obecnom zastupiteľstve dňa 30.januára 2020 – Uznesenie obecného zastupiteľstva č. 97/2020 – Aktualizácia PHSR na roky 2020-2024.

Program bol vypracovaný v súlade s metodikou podľa Zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja.

Vo Veľkej Třni, 30.01.2020

Helena Kavčáková, starostka obce

.....